

ການທົດລອງປູກຂົງດຳ (*Boesenbergia spp*)
ແບບປະສົມປະສານກັບພືດກະສິກຳ
ທີ່ບ້ານ ທ່າໂພ ແລະ ບ້ານຫ້ວຍມະຫາ
ເມືອງ ໂພນໄຊ, ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ

ໂດຍ: ບັນຊາ ທຳມະວົງ, ສົງກອນ ໄຊຍະລາດ

ບົດຄັດຫຍໍ້

ກິດຈະກຳປູກຂົງດຳຮ່ວມກັບປະຊາຊົນ ທີ່ເມືອງໂພນໄຊ, ແຂວງຫຼວງພະບາງແມ່ນກິດຈະກຳໜຶ່ງຂອງໂຄງການ ຍ່ອຍຄົ້ນຄ້ວາປ່າໄມ້. ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳນີ້ມີ 2 ບ້ານ ແລະ 5 ຄອບຄົວຄື: ບ້ານທ່າໂພ ມີ 3 ຄອບຄົວ ແລະ ບ້ານ ຫ້ວຍມະຫາ ມີ 2 ຄອບຄົວ. ກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວໄດ້ປະຕິບັດເປັນເວລາ 7 ເດືອນ ເຊິ່ງໄດ້ເລີ່ມລົງມືປູກແຕ່ ວັນທີ 14/6/04 -18/1/05 ແມ່ນໄດ້ເກັບກູ້ຜົນຜະລິດຕາມລະດູການ. ເປົ້າໝາຍຂອງກິດຈະກຳແມ່ນເພື່ອຍົກສະ ມັດຕະພາບຂອງການຂົງ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ຂົງດຳ, ອັນທີ່ສາມາດສ້າງລາຍຮັບເສີມໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວຊາວກະສິ ກອນ ແລະ ຊຸກຍູ້ວຽກງານການຜະລິດໃຫ້ສູງຂຶ້ນກາຍເປັນສິນຄ້າ

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໄດ້ປະສານງານກັບສູນຄົ້ນຄ້ວາກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ພາກເໜືອ ໂດຍ ມີຜູ້ປະສານງານຂອງໂຄງການຊິດາ ປະຈຳເມືອງ ໂພນໄຊ ເປັນຜູ້ຮ່ວມລົງປະຕິບັດຕົວຈິງກັບຄອບຄົວ ເປົ້າ ໝາຍຂອງໂຄງການ, ເຊິ່ງໄດ້ກຳນົດເອົາເນື້ອທີ່ໄຮ່ປູກພືດກະສິກຳຂອງແຕ່ລະຄອບຄົວ ມີຂະໜາດຄອບຄົວລະ 1 ໄລ່ (1.600 ແມັດກາແຣ) ແລະມີຄວາມຄ້ອຍຊົມບໍ່ເກີນ 60%. ວິທີການປູກ ແມ່ນໄດ້ທົດລອງປູກ 2 ວິທີຄື: ວິທີຄູນ ດິນໃຫ້ເປັນຄັນຄູ(ໜານ) ແລະ ບໍ່ເປັນຄັນຄູ. ວິທີຄູນດິນໃຫ້ເປັນຄັນຄູເພື່ອປູກນັ້ນແມ່ນໄດ້ແນະນຳໃຫ້ປະຊາຊົນ ສ້າງຄັນຄູ ກວ້າງ 1 ແມັດ ແລະ ຍາວ 40 ແມັດ ເວັ້ນວັກ 3 ແມັດ ສຳລັບປູກພືດກະສິກຳສັບຫວ່າງ. ໄລຍະຫ່າງ ລະຫວ່າງຊຸມແມ່ນ 50x50 ຊັງຕີແມັດ ຕາມຄັນຄູທີ່ກຳນົດໄວ້, ໃນດອນໜຶ່ງຈະມີສອງແຖວລວມ ມີ 160 ຊຸມປູກ ແລະ 10 ດອນຕໍ່ສວນປູກ, ການຂຸດເປັນຄູປູກແມ່ນຂຸດເປັນແລວຕາມເສັ້ນລະດັບເພື່ອປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນ ຂອງດິນ. ບໍລິມາດການປູກແມ່ນໃຊ້ແນວພັນຈາກແຂວງໄຊຍະບູລີ 1 ກິໂລຈະແບ່ງປູກໄດ້ 20 ຊຸມປູກ ໝາຍວ່າ ຄອບຄົວໜຶ່ງໃຊ້ແນວພັນ 80 ກິໂລ

ສ່ວນຮູບແບບການທົດລອງແມ່ນໄດ້ປະຕິບັດ 3 ຮູບແບບຄື: ທົດລອງປູກປະສົມກັບສາລີ; ປູກປະສົມກັບໝາກ ເດືອຍ ແລະ ປູກປະສົມກັບໝາກງາ. ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແມ່ນໄດ້ປະຕິບັດຄື: ຫຼັງຈາກປູກໄດ້ 1 ເດືອນ ໄດ້ລົງສຳ ຫຼວດເປີເຊັນການລອດຕາຍ ແລະ ເປີເຊັນການແຕກງອກ, ເກັບກຳຂໍ້ມູນໄລ ຍະ3 ເດືອນ, 6 ເດືອນ. ການເກັບກູ້ ຜົນຜະລິດນັ້ນແມ່ນໃຫ້ປະຊາຊົນຂຸດແຕ່ລະໜານໂດຍການນຳພາຂອງພະນັກງານວິຊາການ ແລະ ຕິດຕາມ ເກັບກຳເອົາຂໍ້ມູນຜົນຜະລິດໂດຍການຊັງນ້ຳໜັກຂອງຂົງດຳແຕ່ລະໜານໄປພ້ອມ, ຖ້າສົມທຽບຜົນຜະລິດຂອງຂົງ ດຳ ເຫັນວ່າ ຂົງດຳທີ່ປູກໃສ່ໜານຄັນຄູມີຜົນຜະລິດສູງກ່ວາວິທີທີ່ບໍ່ໄດ້ປູກໃສ່ໜານຄັນຄູ ແຕ່ມີຄວາມແຕກແຕ່ງ ກັນພຽງແຕ່ 10 - 20%. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການເຮັດໜານແບບເປັນຄັນຄູໄດ້ໃຊ້ເວລາ ແລະ ແຮງງານຫຼາຍ ກ່ວາ

ຜົນຜະລິດຂອງຂົງດຳທີ່ໄດ້ປູກແບບປະສົມປະສານກັບສາລີ ແມ່ນມີຜົນຜະລິດດີກ່ວາ ການປູກປະສົມກັບໝາກ ເດືອຍ ແລະ ໝາກງາ ແຕ່ວ່າລາຄາຂອງໝາກງາສູງກ່ວາລາຄາໝາກເດືອຍ ແລະ ສາລີ. ຜົນຜະລິດຂອງຂົງດຳ ສະເລ່ຍເທົ່າກັບ131,2 ກິໂລ ຕໍ່ ຄອບຄົວ. ສຳລັບ ຜົນຜະລິດຂອງຂົງດຳໄດ້ມອບໃຫ້ເຈົ້າຂອງສວນ ຈຳນວນ 75% ຂອງຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ຮັບອີກ 15% ແມ່ນໄດ້ເອົາຄືນມາເພື່ອເປັນແນວພັນສຳລັບປູກໃໝ່. ສ່ວນຜົນຜະລິດຂອງພືດ ກະສິກຳອື່ນໆຂອງປະຊາຊົນທີ່ປູກໃນສວນດັ່ງກ່າວນັ້ນ ແມ່ນມອບໃຫ້ເຈົ້າຂອງສວນທັງໝົດ.

I. ພາກສະເໜີ

ການສົ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາໃຫ້ປະຊາຊົນມີອາຊີບຄົງ ມັນແມ່ນເປົ້າໝາຍໜຶ່ງຂອງລັດຖະບານ ໃນການປະກອບສ່ວນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ. ການຜະລິດກະສິກໍາ ແມ່ນວຽກງານໜຶ່ງ ທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຈໍາເປັນທີ່ສຸດ ໃນການຊອກຫາທາງອອກໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ສໍາລັບການຍົກສະເໜີຕະຫຼາດການຜະລິດ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນການພັດທະນາລະບົບການຜະລິດກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້

ຂົງດໍາ:(*Boesenbergia spp*) ຢູ່ໃນຕະກຸນ Zingberaceae ແມ່ນພືດເສດຖະກິດຊະນິດໜຶ່ງ ທີ່ມີຄຸນປະໂຫຍດທາງດ້ານການຢາ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ໄປສະກັດເປັນຢາສະໝຸນໄພ ເຊິ່ງພືດດັ່ງກ່າວມີຖິ່ນກໍາເນີດຢູ່ໃນອາຊີເຂດຮ້ອນ ສາມາດເຕີບໂຕໄດ້ໃນເຂດປ່າຊຸ່ມປຽກຊຸ່ມດິນຜູ້ຜູ້, ດິນລ້ວນປົນຊາຍ ເປັນພືດລົ້ມລູກ (ຮສ.ດຣ ວັນດິກິດສະພັນ, ພ.ສ 2541). ສໍາລັບ ຢູ່ເທດລາວ, ໄລຍະຜ່ານມາ ໄດ້ນິຍົມກັນປູກຂົງດໍາ ເພື່ອເປັນສິນຄ້າສົ່ງອອກສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຢູ່ເຂດເມືອງ ວັງວຽງ ແຂວງວຽງຈັນ, ແຂວງໄຊຍະບູລີ, ແຂວງອຸດົມໄຊ, ແຂວງຫຼວງພະບາງ, ແຂວງບໍລິຄໍາໄຊ ແລະ ແຂວງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ (ການລາຍງານການຕະຫຼາດ ຄປດ 2004).

ດັ່ງນັ້ນ ມາຮອດປີ 2004, ໂຄງການຢ່ອຍຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ເຫັນໄດ້ວ່າ ການນໍາເອົາຂົງດໍາທົດລອງປູກ ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ຂອງຊາວກະສິກອນ ໃນເຂດເມືອງ ເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຮ່ວມມືລາວ-ອູແອດ ເປັນທາງເລືອກໜຶ່ງໃນການສ້າງລາຍຮັບເສີມໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ອັນຖືໄດ້ເປັນແຫຼ່ງລາຍຮັບໜຶ່ງທີ່ມີສາມາດຊ່ວຍໃນການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ ຂອງຊາວກະສິກອນໄດ້ເປັນດີ. ສະນັ້ນ ໃນປັດຈຸບັນ ໂຄງການຢ່ອຍຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ຈຶ່ງໄດ້ດໍາເນີນທົດລອງການປູກຂົງດໍາໃນປີ 2004 ຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນ ຢູ່ ບ້ານ ທ່າໂພ ແລະ ບ້ານ ຫ້ວຍມະຫາ ເມືອງ ໂພນໄຊ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ

ບົດລາຍງານ ວິຊາການ ສະບັບນີ້ ແມ່ນເປັນການລາຍງານຜົນການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງການປູກຂົງດໍາ ທັງນີ້ ເພື່ອເປັນການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນທາງດ້ານວິຊາການໃຫ້ແກ່ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ນັກຄົ້ນຄວ້າ, ນັກສົ່ງເສີມໃນລະດັບສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ເພື່ອທີ່ຈໍາໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຫຼື ໄປເປັນຂໍ້ມູນອ້າງອີງ ທີ່ຊ່ວຍໃນການຕັດສິນໃຈສໍາລັບການປູກຂົງດໍາ ໃຫ້ກາຍເປັນສິນຄ້າ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນໃນອະນາຄົດ.

1.1 ຈຸດປະສົງ

- ✓ ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ເຖິງ ເຕັກນິກ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບຂອງການປູກຂົງດໍາ ທີ່ຮັບປະກັນຜົນຜະລິດສູງສຸດ ແລະ ມີຄວາມແທດເໝາະກັບສະພາບພື້ນທີ່ ທີ່ສຸດ .
- ✓ ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ໄດ້ລາຍຮັບທີ່ເປັນເງິນສົດຂອງຄອບຄົວຊາວກະສິກອນ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມຈາກກິດຈະກຳການປູກຂົງດໍາ
- ✓ ເພື່ອເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບຜົນການທົດລອງການປູກຂົງດໍາ ໃນແກ່ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການນໍາໄປສົ່ງເສີມຊາວກະສິກອນ ຜູ້ທີ່ສົນໃຈປູກຂົງດໍາເພື່ອເປັນສິນຄ້າ ໃນອະນາຄົດ.

II. ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

2.1 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ທີມງານໄດ້ຮ່ວມງານກັບປະສານງານທ້ອງຖິ່ນ ປ່າໄມ້ເມືອງ ລົງສໍາພາດປະຊາຊົນ ແລະ ສໍາຫຼວດເນື້ອທີ່ເບື້ອງຕົ້ນໄດ້ຄັດເລືອກເອົາຄອບຄົວທີ່ເໝາະສົມເຂົ້າຮ່ວມ. ຜູ້ຮັບຜິດຊອບກິດຈະກຳໄດ້ສ້າງແຜນການໂດຍລະອຽດ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂດຍການຊື້ນໍ້າ ແລະ ນໍ້າພາ ຂອງສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້, ໜ່ວຍງານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ໄດ້ມອບໃຫ້ວິຊາການຮ່ວມກັບທາງປະ ສານງານເມືອງເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

2.2 ສະຖານທີ່

ບ້ານທ່າໂພ ແລະ ບ້ານຫ້ວຍມະຫາ ເມືອງໂພນໄຊ ແຂວງຫຼວງພະບາງເຊິ່ງເປັນເມືອງໜຶ່ງທີ່ຕັ້ງຢູ່ກາງຮ່ອມພູ ແລະ ພື້ນທີ່ຫຼາຍກວ່າ 80% ແມ່ນພູ. ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດປະມານ 246.104 ເຮັກຕາ, ທາງທິດເໜືອຕິດກັບເມືອງປາກເຊືອງ (ຫຼວງພະບາງ) ແລະເມືອງວຽງຄຳ(ແຂວງຫົວພັນ) , ທາງທິດຕາເວັນອອກຕິດກັບເມືອງພູກູດ (ຊຽງຂວາ) ທາງທິດຕາເວັນຕົກແມ່ນຕິດກັບຕົວເມືອງຫຼວງພະບາງ ແລະ ທາງທິດໃຕ້ຕິດກັບເມືອງຊຽງເງິນ(ຫຼວງພະບາງ). ໃນນັ້ນ ລວມມີ 56 ໝູ່ບ້ານ, ຈຳນວນປະຊາກອນທັງໝົດມີ 24.237 ຄົນ. ສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນຊົນເຜົ່າຂະມຸ 63, 5%, ຊົນເຜົ່າມົ້ງ 24,5% ແລະ ເຜົ່າອື່ນໆ 12.0% ອຸນ ນະພູມສະເລ່ຍ 20-40 ອົງສາເຊ, ປະລິມານນ້ຳຝົນ ແມ່ນ 1.700-1.800 ມມ/ປີ, ລະດັບສູງໜ້ານ້ຳທະເລ ປະມານ 556 ແມັດ. (ຂໍ້ມູນ ບົດລາຍງານ ເມືອງໂພນໄຊ). ໃນນີ້ລວມມີ 5 ໝູ່ບ້ານເຂດຈອມພູ ແຕ່ສາມາດຄັດເລືອກໄດ 2 ໝູ່ບ້ານຄື: ບ້ານທ່າໂພ ມີ 3 ຄອບຄົວຄື: ຄອບຄົວ ຊຽງພັດ, ທອງດຳ, ແລະ ນາງ ດວງວິໄລ. ບ້ານຫ້ວຍມະຫາມີ 2 ຄອບຄົວ ຄື: ຄອບຄົວ ດາໂກ, ແລະ ຄອບຄົວຈິງຖາ+ໃຈຊົວວາ.

2.3 ສະພາບເນື້ອທີ່

- ເນື້ອທີ່ ຂອງປະຊາຊົນແມ່ນເປັນເນື້ອທີ່ໄຮ່ປູກພືດກະສິກຳ ຂະໜາດ 1 ໄລ່.
- ສະພາບດິນເປັນດິນປູກຝັງຄວາມຄອຍຊັນບໍ່ເກີນ 60%
- ເປັນເນື້ອທີ່ປະຊາຊົນທຳການຜະລິດທຸກໆປີ ໂດຍສະເພາະແມ່ນພືດກະສິກຳເຊັ່ນ: ໝາກງາ, ສາລີ, ໝາກເດືອຍ,ຖົ່ວດິນ ແລະ ເຂົ້າ.

2.4. ຮູບແບບການທົດລອງ

- ເນື້ອທີ່ແຕ່ລະຄອບຄົວແມ່ນ (40x40 ແມັດ) = 1.600 ແມັດກາເຣ
- ການປູກແມ່ນໄດ້ແນະນຳໃຫ້ປະຊາຊົນຊຸດເປັນຮ່ອງ ຫຼື ຄູ ກ້ວາງ 1 ແມັດ, ຍາວ 40 ແມັດ ຮອດຂອບເວັ້ນວັກ 3 ແມັດ. ເພື່ອປູກພືດກະສິກຳ ສັບຫວ່າງອີກ 1 ແມັດ. ແຕ່ບໍ່ໄດ້ຊຸດຄືດອນທີ່ 1 (ສັງເກດຕາມແຜ່ນວາດການວາງດອນທົດລອງ)
- ການປູກແມ່ນມີໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງຊຸມແມ່ນ 50x50 ຊັງຕີແມັດ. ຕາມຄູ ຫຼື ຮ່ອງທີ່ກຳນົດໄວ້.
- ໃນດອນໜຶ່ງຈະມີ 2 ແຖວ ລວມມີ 160 ຊຸມປູກ ລວມມີ 10 ດອນ/ສວນປູກ.
- ການຊຸດເປັນຄູປູກແມ່ນ ຊຸດເປັນແລວຕັດລວງຕັດເສັ້ນທາງການໄຫຼຂອງນ້ຳເພື່ອຕ້ານກັນເຈື່ອນ.
- ບໍລິມາດການປູກແມ່ນໃຊ້ແນວພັນຈາກແຂວງໄຊຍະບູລີ 1 ກິໂລແມ່ນໄດ້ແບ່ງປູກ 20 ຊຸມປູກ ໝາຍວ່າ ຄອບຄົວໜຶ່ງໃຊ້ແນວພັນ 80 ກິໂລ. ສະນັ້ນ 5 ຄອບຄົວ ມີ 400 ກິໂລ, ດັ່ງລາຍລະອຽດລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງ1: ການນຳໃຊ້ພັນຂົງດຳ ຂອງແຕ່ລະຄອບຄົວທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳ

ລ/ດ	ຄອບຄົວ	ແນວພັນທີ່ນຳໃຊ້ປູກ (ກິໂລ)		ລວມ (ກິໂລ)
		ປູກໃສ່ຄູ່(ໜານ)	ປູກບໍ່ໃສ່ໜານ	
1	ນ. ດວງວິໄລ	40	40	80
2	ທ. ຊຽງພັດ	40	40	80
3	ທ. ທອງດຳ	40	40	80
4	ທ. ດາໂກ	40	40	80
5	ທ. ຈິງຖາ+ ໃຈຊົວວາ	40	40	80
ລວມ		200	200	400

- ໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ 3 ຮູບແບບການທົດລອງຄື:ປູກປະສົມກັບສາລີ, ໝາກເດືອຍ ແລະ ໝາກງາ.

ປູກພືດກະສິກຳປະສົມ
A ປູກຂົງດຳໃສ່ໜານ(ຄັນຄູ)
ປູກພືດກະສິກຳປະສົມ
B ປູກຂົງດຳບໍ່ໃສ່ໜານ
ປູກພືດກະສິກຳປະສົມ
A ປູກຂົງດຳໃສ່ໜານ(ຄັນຄູ)
ປູກພືດກະສິກຳປະສົມ
B ປູກຂົງດຳບໍ່ໃສ່ໜານ
ປູກພືດກະສິກຳປະສົມ
A ປູກຂົງດຳໃສ່ໜານ(ຄັນຄູ)
ປູກພືດກະສິກຳປະສົມ
B ປູກຂົງດຳບໍ່ໃສ່ໜານ
ປູກພືດກະສິກຳປະສົມ
A ປູກຂົງດຳໃສ່ໜານ(ຄັນຄູ)
ປູກພືດກະສິກຳປະສົມ
B ປູກຂົງດຳບໍ່ໃສ່ໜານ
ປູກພືດກະສິກຳປະສົມ

ຮູບ 1: ຮູບແບບການປູກຂົງດຳສອງວິທີປະສົມປະສານກັບພືດກະສິກຳ

2.5 ຈຳນວນຜູ້ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມ

1. ທ. ບັນຊາ ທຳມະວົງ ວິຊາການ ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້
3. ທ. ສິງກອນ ໄຊຍະລາດ ວິຊາການ ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້.
4. ນ. ໄພວອນ ພອນພະນົມ ວິຊາການ ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້
5. ທ. ບຸນຈັນ ລັດຕະນະວົງກິດ ຫົວໜ້າຫ້ອງການປະສານໂຄງການປະຈຳ ເມືອງ ໂພນໄຊ
6. ທ. ຄຳຫຼ້າ ທອນລັດສະໝີ ຜູ້ຊ່ວຍພາກສະໜາມ ເມືອງໂພນໄຊ.

2.6 ການເກັບຂໍ້ມູນ

ຫຼັງຈາກທາງທີມງານໄດ້ລົງມືຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການປູກໄດ້ 1 ເດືອນ ການສຳຫຼວດເປີເຊັນການເກີດ (ລອດຕາຍ) ໂດຍການຢ່າງສຳຫຼວດເບິ່ງການແຕກໜ່ອ່ອນແຕ່ລະຊຸມປູກເຫັນວ່າເກີດ 100 %

- ການເກັບຂໍ້ມູນໄລຍະ 3 ເດືອນ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ເອົາ (ຍ້ອນວ່າເປັນຫົວໃນດິນ)
- ການເກັບກູ້ແມ່ນຫຼັງຈາກປູກໄດ 6 ເດືອນ (16/6/05 -18/12/05) ວິທີການເກັບກູ້ແມ່ນໄດ້ໃຊ້ສຽມຊຸມເອົາ ຫົວຂອງຂົງດຳຂຶ້ນມາອານາໄມ ແລະ ສ້ອມຮາກອອກ.
- ຫຼັງຈາກຊຸດແລ້ວ ແຕ່ລະໜານ ແມ່ນໄດ້ນຳໃສ່ເປົາປຸຍ ພອ້ມທັງຊ້າງນ້ຳໜັກຂອງແຕ່ລະໜານ.

III. ຜົນໄດ້ຮັບ

3.1 ຜົນຜະລິດຂອງຂົງດຳ

ຈາກການຕິດຕາມ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນກິດຈະກຳການປູກຂົງດຳ ນັບແຕ່ມີລົງມື ປູກ ເຖິງ ມີ ເກັບກຳຜົນຜະລິດ ທີ່ມີ ໄລຍະເວລາປະມານ 6 ເດືອນ, ເຊິ່ງຊາວກະສິກອນ 5 ຄອບຄົວ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳ ແມ່ນ ມີຜົນໄດ້ຮັບ ທາງ ດ້ານຜົນຜະລິດຂົງດຳ ແມ່ນມີດັ່ງລຸ່ມນີ້

ຕາຕະລາງ2: ການສະເລ່ຍນ້ຳໜັກລວມຂົງດຳຂອງແຕ່ລະຄອບຄົວ

ລ/ດ	ຊື່ຄອບຄົວ	ຊຸດຮ່ອງ		ບໍ່ຊຸດຮ່ອງ		ລວມຜົນ ຜະລິດ ທັງໝົດ(ກລ)
		ຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ ຮັບທັງໝົດ(ກລ)	ຈຳນວນເພີ່ມຂຶ້ນ (ກລ)	ຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ຮັບ ທັງໝົດ(ກລ)	ຈຳນວນເພີ່ມຂຶ້ນ (ກລ)	
1	ນ. ດວງວິໄລ	64	24	55	15	119
2	ທ. ຊຽງພັດ	62	22	59	19	121
3	ທ. ທອງດຳ	69	29	55	15	124
4	ທ. ດາໂກ	72	32	62	22	134
5	ທ. ຈິງຖາ	83	43	75	35	158
ຄ່າສະເລ່ຍ		70	30	61.2	21.2	131.2

ດັ່ງຂໍ້ມູນ ທີ່ໄດ້ສະແດງໃນຂ້າງເທິງ ຊື່ໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜົນຜະລິດຂອງຂົງດຳ ທີ່ປູກໃສ່ໜານ(ຊຸດຮ່ອງ) ແມ່ນມີຜົນ ຜະລິດສູງກວ່າ ການປູກທີ່ບໍ່ໃສ່ໜານ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຄອບຄົວຂອງ ທ້າວ ຈິງຖາ ບ້ານ ຫ້ວຍມະຫາ ຜົນຜະ ລິດຂອງຂົງດຳ ທີ່ປູກໃສ່ໜານ ມີນ້ຳໜັກ ທັງໝົດເທົ່າກັບ 83 ກິໂລກຼາມ ແລະ ຖ້າທຽບໃສ່ກັບຄອບຄົວ ອື່ນໆ ເປັນວ່າ ມີຜົນຜະລິດກວ່າໝູ່, ພ້ອມດຽວກັນ ຖ້າທຽບໃສ່ ຜົນຜະລິດຂອງຂົງດຳ ທີ່ປູກບໍ່ໄດ້ຊຸດຮ່ອງ ຫຼື ບໍ່ໄດ້ຊຸດ ຮ່ອງ ແມ່ນມີຄວາມຫຼຸດລົ້ນກັນປະມານ 8 ກິໂລກຼາມ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຖ້າແຕ່ລະຄອບຄົວ ລົບຈຳນວນແນວ ພັນ ຂົງດຳ ທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ປູກຄອບຄົວລະ 40 ກິໂລກຼາມ; ເຫັນໄດ້ວ່າ ຜົນຜະລິດຂົງດຳເພີ່ມຂຶ້ນສະເລ່ຍທີ່ປູກແບບໃສ່ ໜານ ແມ່ນ ເທົ່າກັນ 30 ກິໂລກຼາມ ຕໍ່ ຄອບຄົວ ເຊິ່ງມີອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນສູງກວ່າ ຜົນຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນສະເລ່ຍ ທີ່ ປູກແບບບໍ່ໃສ່ໜານ ຫຼື ບໍ່ຊຸດຮ່ອງ ນັ້ນກໍ່ໝາຍຄວາມ ວ່າ ຈຳນວນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຜົນຜະລິດຂົງດຳທີ່ປູກແບບ ໃສ່ໜານ ສູງກວ່າ ຮູບແບບທີ່ປູກບໍ່ໃສ່ໜານ ເຊິ່ງມີຄວາມຫຼຸດລົ້ນກັນປະມານ 8.8 ກິໂລກຼາມ.

3.2 ລາຍຮັບທີ່ເປັນເງິນສົດ

ສຳລັບລາຍຮັບທີ່ເປັນເງິນສົດ ຂອງແຕ່ລະຄອບຄົວ ແມ່ນການຄິດໄລ່ເອົາຜົນຜະລິດລວມທັງໝົດ ຂອງ ຊາວກະສິ ກອນ ຈຳນວນ 5 ຄອບຄົວ ດັ່ງລາຍຮັບດັ່ງລຸ່ມນີ້

ຕາຕະລາງ3: ລາຍຮັບແຕ່ລະຄອບຄົວ

ລ/ດ	ລາຍຊື່ ຄອບຄົວ	ຜົນຜະລິດຂົງດຳ(ກິໂລ)	ລາຄາ(ກີບ)	ລາຍຮັບ(ກີບ)
1	ນ. ດວງວິໄລ	119	10,000	1,200,000
2	ທ. ຊຽງພັດ	121	10,000	1,250,000
3	ທ. ທອງດຳ	124	10,000	1,300,000
4	ທ. ດາໂກ	134	10,000	1,400,000
5	ທ. ຈິງຖາ	158	10,000	1,600,000

ໃນປີ 2004 ລາຄາຂົງດຳຢູ່ໃນທ້ອງຕະຫຼາດ ມີລາຄາຢູ່ປະມານ 1 ກິໂລກຼາມ ເທົ່າກັບ 10,000 ກີບ. ສະນັ້ນ, ການ ຄິດໄລ່ ຜົນຜະລິດຂົງດຳເປັນລາຍຮັບເງິນສົດ ເຫັນໄດ້ວ່າ ຄອບຄົວຂອງ ທ້າວ ຈິງຖາ ແມ່ນມີລາຍຮັບຫຼາຍກວ່າໝູ່

ເທົ່າ ກັບ 1,600,000 ກີບ ແລະ ຄອບຄົວທີ່ຕໍ່ກວ່າໝູ່ ແມ່ນ ຄອບຄົວ ນາງ ດວງວິໄລ ເທົ່າກັບ 1,200,000 ກີບ ເຊິ່ງລາຍຮັບດັ່ງກ່າວສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ເປັນລາຍຮັບເສີມໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວໄດ້ໃນລະດັບໃດໜຶ່ງ ແລະ ເປັນສ່ວນໜຶ່ງ ໃນການຍົກສູງລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊາວບ້ານໄດ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ໃນໄລຍະຕໍ່ມາ ລາຄາ ຂອງຂີງດຳ ໃນຕະຫຼາດ ໄດ້ຫຼຸດລົງ ຕໍ່ຫຼາຍ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ບໍ່ມີຜູ້ເກັບຊື້, ສະນັ້ນ ໃນປີຕໍ່ມາຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ ຂະບວນການ ການປູກຂີງດຳບໍ່ຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ປະຊາຊົນກໍ່ບໍ່ນິຍົມປູກຕໍ່ໄປ

3.3 ຜົນຜະລິດຂອງພືດທີ່ປູກສັບຫວ່າງ

ໃນນີ້ໄດ້ປູກເປັນ 3 ຮູບແບບ. ໃນ 5 ຄອບຄົວແມ່ນປູກ ຂີງດຳປະສົມປະສານກັບໝາກເດືອຍ,ໝາກງາ ແລະ ສາລີ.

ປູກຂີງດຳປະສົມກັບໝາກເດືອຍ	ປູກຂີງດຳປະສົມກັບໝາກງາ	ປູກຂີງດຳປະສົມກັບສາລີ
ເຫັນວ່າຜົນຜະລິດຂອງຂີງດຳ ມີນ້ຳໜັກໜ້ອຍກ່ວາຖ້າທຽບໃສ່ແບບທີ 2 ແລະ ທີ 3. ຍ້ອນວ່າຕົ້ນໝາກເດືອຍຂະຫຍາຍຕົວໄວ ເຮັດໃຫ້ປັດບັ້ງແສງສະຫວ່າງ ແລະ ທາດອາຫານບໍ່ພຽງພໍ	ເຫັນວ່າຜົນຜະລິດຂອງຂີງດຳຂະຫຍາຍໄດ້ດີກ່ວາແບບທີ 1 ແຕ່ຜົນຜະລິດຂອງໝາກງາໄດ້ດີເທົ່າໄດ້ມີຕົ້ນໃຫຍ່ມີງາຫຼາຍກ່ວາ ຖ້າທຽບໃສ່ກັບຕົ້ນທີ່ຢູ່ກາງ	ເຫັນວ່າຜົນຜະລິດຂອງຂີງດຳຂະຫຍາຍໄດ້ດີກ່ວາແບບທີ 1 ແລະ ທີ 2 ຕົ້ນສາລີສູງ ແລະ ເປີດແສງພຽງພໍ ແລະ ຕົ້ນສາລີກໍ່ບໍ່ຂະຫຍາຍຕົວຫຼາຍ. ແລະ ຜົນຜະລິດຂອງສາລີກໍ່ໄດ້ດີ

ຖ້າສົມທຽບຜົນຜະລິດຂອງພືດກະສິກຳ ທີ່ປູກສັບຫວ່າງຂີງ ເຫັນໄດ້ວ່າການປູກສາລີ ກັບ ຂີງດຳ ແມ່ນຜົນ ໄດ້ຮັບສູງກວ່າ(ຜົນຜະລິດຂອງຂີງດຳ) ການປູກໝາກເດືອຍ ແລະ ໝາກງາ(ດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍຢູ່ໃນຕາຕະລາງ), ນັ້ນ ກໍ່ໝາຍຄວາມວ່າ ພືດກະສິກຳ ທີ່ມີຄວາມເໝາະສົມໃນການປູກຮ່ວມກັບຕົ້ນຂີງດຳ ແມ່ນສາລີ ນັ້ນເອງ.

IV. ພາກສິນທະນາ

ຜ່ານການປະຕິບັດກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວເຫັນວ່າຜົນຜະລິດຂອງຂີງດຳ ແລະ ພືດກະສິກຳ ມີທ່າອ່ຽງດີຂຶ້ນ. ຍ້ອນວ່າການປູກໂດຍການຂຸດດິນເປັນຄູເຮັດໃຫ້ເປັນການພູນດິນໃຫ້ກັບຂີງດຳ ແລະ ພືດອື່ນໆແຕ່ຕ້ອງໃຊ້ແຮງງານໃນການຂຸດ ໃນກໍລະນີປູກໂດຍບໍ່ຂຸດຜົນໄດ້ຮັບແມ່ນບໍ່ແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ ແລະ ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ແຮງງານຫຼາຍ. ການປູກຂີງດຳ ໃນ 1 ໄລ່ (1.600ແມັດກາເຣ) ແມ່ນເຮົາໃຊ້ ແນວພັນ 80 ກິໂລ/400 ແມັດກາເຣ ຜົນຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນ ປະມານ 70 % ຂອງແນວພັນ, ເມື່ອປູກພືດກະສິກຳສັບຫວ່າງເຊັ່ນ: ການປູກປະສົມກັບສາລີ, ຜົນຜະລິດຂີງດຳໄດ້ດີ ຍ້ອນຕົ້ນສາລີບໍ່ຂະຫຍາຍຕົວຫຼາຍ. ຜົນຜະລິດຂອງຂີງດຳໃນການປູກປະສົມກັບໝາກເດືອຍແມ່ນໜ້ອຍກ່ວາ ຍ້ອນວ່າຕົ້ນໝາກເດືອຍມີການຂະຫຍາຍຕົວຫຼາຍ. ໃນນີ້ຖ້າສົມທຽບລາຄາຂອງຜົນຜະລິດພືດກະສິກຳເຫັນວ່າລາຄາຂອງໝາກເດືອຍ ແມ່ນສູງກ່ວາລາຄາຂອງໝາກງາ ແລະ ສາລີ.

V. ພາກສະຫຼຸບ

ຜ່ານການປະຕິບັດການທົດລອງປູກຂີງດຳ ການຂຸດເປັນຄູເຫັນວ່າຜົນຜະລິດບໍ່ແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍກັບບໍ່ຂຸດ ແຕ່ການຂຸດເປັນການໃຊ້ແຮງງານຫຼາຍກ່ວາ ແຕ່ໃນການປູກປະສົມປະສານກັບພືດກະສິກຳຄື: ສາລີ, ໝາກເດືອຍ, ໝາກງາ ໃນການສົມທຽບເຫັນວ່າ ຜົນຜະລິດຂອງຂີງດຳ ກັບ ສາລີ ສູງກ່ວາໝູ່ ແລະ ຖ້າທຽບກັບຜົນຜະລິດໃນແຕ່ລະສວນແມ່ນໃນສວນສາລີໄດ້ດີ ແຕ່ເມື່ອສົມທຽບລາຄາຂອງຜົນຜະລິດ ເຫັນວ່າໝາກເດືອຍໄດ້ດີ.

1. ຜົນຜະລິດຂອງຂີງດຳເພີ່ມຂຶ້ນ 70% ຂອງແນວພັນ
2. ການສົມທຽບລະຫວ່າງການຂຸດຮ່ອງ ແລະ ບໍ່ຂຸດຮ່ອງເຫັນວ່າ ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນເລັກນ້ອຍ ແມ່ນ 10-20%
3. ຜົນຜະລິດຂອງຂີງດຳໃນສວນສາລີໄດ້ດີກ່ວາໃນສວນໝາກເດືອຍ ແລະ ໝາກງາ

5.1 ຂໍ້ສະເໜີແນະ

ການປູກຂົງດຳ ແບບປະສົມປະສານກັບພືດກະສິກຳ ແມ່ນເປັນຜົນດີໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ຍ້ອນວ່າການປູກປະສົມປະສານນີ້ເຮັດໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນຜະລິດຂອງພືດກະສິກຳ ແລະ ຂົງດຳ; ຂົງດຳໄດ້ຮັບຜົນດີໃນການປູກກ້ອງຮົ່ມສາລີ ແລະ ສາລີກໍ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ. ສັງເກດໄດ້ຝັກໃຫຍ່ ໄດ້ນຳໜັກດີ ເຊິ່ງສາມາດປູກຂົງດຳໄດ້ໂດຍການຊຸດ ຫຼື ບໍ່ຊຸດ ຮ່ອງກໍ່ໄດ້. ຍ້ອນວ່າຜົນຂອງການທົດລອງບໍ່ແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ ແລະ ຍັງເປັນການໃຊ້ແຮງງານໜ້ອຍກວ່າ ແຕ່ຕ້ອງຊຸດຊຸມປູກໃຫ້ກວ້າງ, ນອກນີ້ ການປູກແບບປະສົມຍັງເປັນການປັບປຸງດິນ ເຮັດໃຫ້ພືດໄດ້ຮັບອາຫານຢ່າງພຽງພໍ ພືດເຕີບໂຕໄດ້ດີເຮັດໃຫ້ດິນ ແລະ ພືດທີ່ຢູ່ກ່ອນໄດ້ຮັບແສງສະຫວ່າງພຽງພໍ.